

חותם פסג"ה

פסג"ה

פתח-תקוה רחוב שפירא 21 / 26 מיקוד 49491
טלפון 9314766-03, 9303502-03, פקס 9040567-03כתיבה ועריכה: עליזה וורם
עיצוב: דרורה פוטרנק
חשון תשס"ה נובמבר 2004**יסוד קופת חולים**

קופות החולים כיום פועלות על פי העיקרון של ביטוח בריאות ממלכתי. הרעיון של קופות חולים צמח באירופה כבר בימי הביניים, הקופות הוקמו ליד איגודים מקצועיים שונים.

שרותי בריאות כללית הארגון הגדול בארץ מיסודה של קופת חולים החל לפעול בארץ לפני שמונים ושלוש שנים כאן בפתח תקוה. פועלי העליה השניה סבלו מאד בראשית דרכם בארץ, הקמת קופת חולים על ידם היתה צעד טבעי ומתבקש לאור אמונתם בערבות הדדית ובעזרה לזולת.

המחשבה, שיש להקים ארגון שיעזור במיסוד העזרה הרפואית, מופיעה בתיאוריו של דוד פוחס משנת תרע"א בתוך: "ראשיתו של הפועל העברי בארץ", מרדכי ריכר "קטיף".

"עובדים היינו בפרדסי עין גנים. על ידי בתוך הבור, עובד ברל כצנלסון ותוך כדי עבודה הוא מעלה את המחשבה כי הגיע הזמן ליסוד קופת חולים. קודם לפועלי פתח תקוה ולאחר מכן תקיף את כל פועלי א"י...."

ביוני תרע"ב - 1911 נפצע הפועל ברוך פריבר בפרדסו של יעקב קרול, בפציעה הקשה נאלצו לקטוע את ידו. הבטחת הבריאות והדאגה לקיומם של הפועלים בעת מחלתם, עלו על סדר היום בעקבות התאונה ובאו לביטוי בוועידה השניה של הפועלים החקלאיים שהתקיימה בחנוכה תרע"ב - דצמבר 1911 בפתח תקווה. בכינוס הוחלט על הקמת הקופה שתימצא כולה באחריות ההסתדרות הכללית של פועלי ארץ ישראל.

עוד באותה וועידה, לאחר קבלת ההחלטה על הקמת הקופה, נבחרה וועדה להכנת תקנון הקופה. בוועדה היו: ברל כצנלסון, יוסף יודלביץ ודוד פוחס (מזכיר). משרדי הקופה היו בפתח תקוה

כבר מראשיתה של הקופה שילם כל פועל חצי ביטוח לחודש. הקופה היתה קשורה עם הרופא המקומי והפנתה אליו את החולים ע"י פתקה. הרופא קיבל סכום פעוט על כל בדיקה. התרופות נרכשו ע"י החולים בבית המרקחת המקומי. חולים קשים ונזקקים טופלו במסגרת "לינת צדק", שעזרה בטיפול ובהשגחה. כל פעילותה היתה בהתנדבות החברים.

מצבם הקשה של הפועלים התימנים והתמותה הגבוהה של ילדיהם הביאה לפתיחת בית חולים. אך זה נסגר אחרי מספר חודשים מחוסר בתקציב.

עם הווסדה של ההסתדרות נפתחה מרפאה בה עבדה הרופאה דר' קמינסקה. המרפאה נתנה את כל השירותים של ביקור חולים, בדיקות ומתן תרופות חנים לחברים. שנים רבות פעלו להפעלת ביטוח ממלכתי, הוגשה הצעת חוק לביטוח בריאות חובה, אך רק מינואר 1995 זכו כל תושבי המדינה בהפעלת חוק זה.

ביבליוגרפיה:

"ראשיתו של הפועל העברי בארץ ישראל", מרדכי ריכר, "קטיף" ב', עיריית פתח תקוה.

"בריות ורפואה", א. טרופה, "יסודות", עיריית פתח תקוה.

"יסוד קופת חולים", א. חשביה, "אם ועיר", עיריית פתח תקוה

<http://www.clalit.org.il/museum/kup1.html>

ה"צריף" - המרפאה הראשונה ברח' מרדווי

מרפאת קופת חולים בראשיתה - 1914

חזונו

- חקור את תהליכי התפתחות השרות הרפואי בפתח תקוה. המקנים לה היום את המעמד כמרכז בריאות ארצי.
- האם ניתן לראות קשר בין מעמדה של פ"ת בתחום הבריאות, אז והיום?
- דרך ארוכה עשו שרותי הבריאות עד החלת חוק בריאות ממלכתי-ברר את ההיסטוריה של החוק ומשמעותו וערוך השוואה עם חזונו של באי הכנס בו הוחלט על הקמת הקופה.